

לכבוד ה' יצחק אבינו
עליון בידו נחמה ליבוביץ
יו"ל ע"י מוסד תורה ותשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

10

כ"ז מ"ב - כ"ח ס'

תולדות (תשי"ז)

- א. שאלה כללית: השוה את ברכת יצחק את יעקב בהאשונה בחשבו שהוא עשו -
כ"ח כ"ח (ס') - לברכה יצחק את יעקב בשניה, כיצדו שהיא יעקב (כ"ח ג' ד')
1. מה התבדל העקרוני בין שתי הברכות?
וע' ספורנו כ"ח ד' ד"ה ויתן לך את ברכת אברהם; ד"ה לך ולזרעך אחר.
2. הסבר לשם מה נעזר ספורנו בפסוק ישעיה מ"ט ג'?

ב. כ"ז מ"ה למת אשכל גם שניכם יום אחד

הש"י ד"ה גם שניכם
רשב"ם " " "

חזקוני: אכיד ואחר, שהרי עשו אמר "יקרבו ימי אבלי אבי", נמצא שיצחק מת
עשו יהרוג את יעקב ואז אהיה שכולה משניהם ביום אחד, מבעלי ומבני,
בן אמונו: "אם למקרא" אמר: איזה מכס שיהרג, אהיה שכולה יום אחד, כי
היה יורג איננו וההורג את אחיו שהוא בעיני כור ואויב וכאלו איננו
וע"כ אשכל שניהם.
הסבר מהי מעלתו ומהי חולשתו של כל אחד מארבעת הפרושים ואינה נראה לך?

ג. כ"ז מ"א יקרבו ימי אבלי

ויקרא רבה כ"ז
א"ר לוי: אוי להם לרשעים שהם מתעסקים בעצות על ישראל וכל אחד ואחד אומר:

עצתי יפה מעצתי, עשו אמר: שוטה היה קין שהרג את אחיו בחיי אביו, ולא היה
יודע שאביו פרה ורבה? אני איני עושה כן, אלא (בר' כ"ז) "יקרבו ימי אבלי
אבי ואהרגה את יעקב אחי". פרעה אמר: שוטה היה עשו שאמר: "יקרבו ימי אבלי
אבי", ולא היה יודע שאחיו פרה ורבה בחיי אביו? אנכי איני עושה כן, אלא עד
דאיננו דקיין תחזות כרסיה דאמהון (=טנים תחת כסא המשר של אמת), אנא
מחנק יחרון, שנ' (טמות א) "וראיתם על האבנים... כל הבן הילוד היאורה
תשליכוהו...". המן אמר: שוטה היה פרעה שאמר: "כל הבן הילוד...". ולא היה
יודע שהבנות נטאות לאנשים ופרות ורבות מהם? אני איני עושה כן אלא "להשמיד
להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן...". ואף גוג ומגוג לעתיד לבוא
עתיד לומר כן: שוטים היו הראשונים שהיו מתעסקים בעצות על ישראל, ולא
היו יודעים שיש להם פטרון בשמים? אני איני עושה כן, אלא מחחילה אני
מזדווג לפטרון שלהם ואח"כ להסוף הדא הוא דכתיב (חולית ב') "יתחבבו מלכי
ארץ... על ה'". אמר לו הקב"ה: רשע! לי באת להזדווג? חייך שאני עושה
עמן מלחמה. הה"ד (ישעיה מב) "ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה" וכתיב
(זכריה יד) "ויצא ה' ונלחם בגויים ההם", מה כתיב חסן? "והיה ה' למלך
על כל הארץ".

רש"י ד"ה יקרבו ימי אבלי

חזקוני: ולא יוליד עוד בן שינקום את יעקב אחי.

1. מה בין המדרש לבין רש"י בהבנת פסוקו?
2. מדוע לא הלך רש"י כאן בעקבות המדרש (כשם שעשה זאת חזקוני)?
3. מה בין עשו פרעה והמן מצד אחד לבין גוג ומגוג מצד שני במלחמתם בישראל?

ד. שאלות ודיוקים ברש"י:

1. כ"ז מ"ה ד"ה גם שניכם.

2. כ"ח ז ד"ה וישמע יעקב

3. כ"ח ס' " אחות נביות
עד "נביות אחיה"

מה קשה לו?

- (א) מה מצריכו לפרש שפסוק ז' מחובר לפ' ו'
(ב) מה מצריכו לומר במקום "וילך" דפסוק
ס' "והלך"?

- (א) מאיזה פסוק בפרשתנו למדו שהשיאה אחיה?
(ב) מאיזה פסוק בפרשת חיי שרה למדו שמת
אביה אחרי שיעדה לישמעאל ושרם
סנשאה לו?

ה. שאלות סגנון:

השוה: כ"ח ה' וישלח יצחק את יעקב

" ו' ... ושלח אותו פדנה ארם.

התוכל להסביר למה בא הפעל שלח בס' ה' בקל ובא בפסוק ו' בפעל.

וחלא כל "סליחות של שלוחים" בבבין קל היא נאמרה?

וע' בר' ל"ב דס' וישלח יעקב מלאכים לעמט שמ' י"ג ויהיה בשלח פרעה
" במד' כ"א ל"ב וישלח משה לרגל

יוע' רש"י בר' ח' ד"ה וישלח, (וכן גליון חקת חש"ג שאלה ב'
" וירא חש"י " (ב)

תשובה וגם שאלות יש לשלוח להסתדרות הציונית העולמית, י
ירושלים, בשביל נחמה ליבוביץ, ת.ד. 92.